

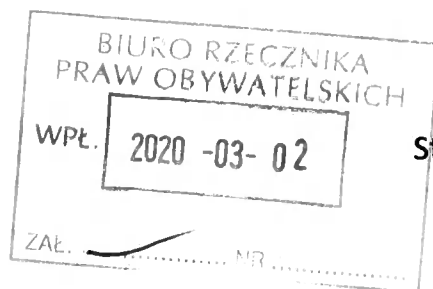

ZP Studzieniec
Zakład Poprawczy

RPW/16290/2020 P
Data: 2020-03-02

L.dz. 269...../2020
Dot. KMP.573.11.2019.Mz

Studzieniec, dn. 2020-02-27

Pan Przemysław Kazimirski
Dyrektor Zespołu
Krajowego Mechanizmu Prewencji
Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich
Al. Solidarności 77
00-090 Warszawa

Szanowny Panie Dyrektorze

W odpowiedzi na zalecenia wydane po wizytacji przeprowadzonej w Zakładzie Poprawczym w Studzieńcu w dniach 11.06.2019 r.- 13.06.2019 r. przez przedstawicieli Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur informuję o podjętych działaniach mających na celu wyeliminowanie stwierdzonych uchybień.

1. Odstąpienie od przeprowadzania kontroli osobistej wychowanków do czasu uchwalenia odpowiednich przepisów rangi ustawowej przyznających personelowi zakładów poprawczych takie prawo.

Kontrola osobista wychowanków przeprowadzana była zawsze w oparciu o indywidualną ocenę ryzyka w związku z podejrzeniem posiadania przez nieletniego przedmiotów niedozwolonych oraz poprzedzona prośbą o dobrowolne wydanie przedmiotów niedozwolonych. Podczas kontroli nie były dokonywane oględziny miejsc intymnych.

Na podstawie Rozporządzenia Ministra z dnia 17 października 2001 r. w sprawie zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich (Dz.U. Dz.U.2017.487 t.j.) dyrektor zakładu organizując pracę w działach zakładu uwzględnia w szczególności konieczność utrzymania bezpieczeństwa i porządku, w tym zabezpieczenie zakładu w sposób uniemożliwiający samowolne oddalenie się wychowanków z zakładu lub ich uwolnienie przez osoby z zewnątrz oraz inne bezprawne działania. Na podstawie § 58 ww. rozporządzenia zakład, w ramach prowadzonej działalności resocjalizacyjnej

wobec wychowanka, zapobiega i przeciwdziała: posiadaniu przedmiotów niebezpiecznych, w szczególności narzędzi do cięcia metalu, środków służących do obezwładniania, broni, środków odurzających, substancji psychotropowych oraz alkoholu. Ponieważ w dalszym ciągu dochodzi do prób dostarczenia do zakładu rzeczy niedozwolonych, czy substancji psychoaktywnych, do czasu wprowadzenia zmian systemowych, wskazane jest aby kontrole osobiste dokonywane jedynie w przypadku uzasadnionego podejrzenia dostarczenia na teren zakładu substancji lub rzeczy niedozwolonych, na polecenie dyrektora zakładu przez wyznaczoną przez niego osobę, z zachowaniem poszanowania godności i intymności wychowanków, w pomieszczeniu niemonitorowanym i wyłącznie przez osobę tej samej płci.

W budynku portierni zostało wydzielone pomieszczenie bez monitoringu, w którym wychowanek po powrocie z urlopu, czy przepustki będzie miał możliwość przebrania się.

Ponadto informuję, iż zagadnienie kontroli osobistej nieletnich zostało podniesione podczas konsultacji z dyrektorami zakładów w związku z pracami nad zmianą ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich.

2. Stosowanie środków przymusu bezpośredniego wobec nieletnich przebywających w Zakładzie wyłącznie w oparciu o obowiązujące przepisy prawa, proporcjonalnie do osiągnięcia celów jego zastosowania oraz jako środek ostateczny.

Użycie siły przez pracownika ochrony wobec wychowanka miało charakter incydentalny. Po zdarzeniu dyrektor podjął odpowiednie czynności wyjaśniające. Nie doszło do żadnych obrażeń ciała wychowanka. Przytoczona przez kontrolujących notatka z oględzin przeprowadzonych przez pielęgniarkę dotyczy oględzin wykonanych 11.01.2018 r. i nie mających związku ze zdarzeniem. Użycie siły wobec wychowanka miało miejsce 31.12.2018 r. Dyrektor powiadomił właściwe organa o możliwości popełnienia przez pracownika przestępstwa, udzielił strażnikowi kary porządkowej oraz poinformował o zdarzeniu Ministerstwo Sprawiedliwości.

Podczas zebrań z pracownikami ochrony wydano zalecenia dotyczące bezwzględного przestrzegania obowiązujących wewnętrznych regulaminów i procedur oraz stosowania środków przymusu bezpośredniego.

W bieżącym roku planowane są szkolenia dla pracowników ochrony z zakresu stosowania środków przymusu bezpośredniego oraz z zakresu radzenia sobie ze stresem i wypaleniem zawodowym oraz komunikacji interpersonalnej.

3. Odstąpienie od zgłaszania potrzebujących pomocy wychowanków do psychologa za pomocą tzw. Krótkofalówek.

Atmosfera panująca w placówce, częste rozmowy z wszystkimi wychowankami powodują, że nieletni traktują rozmowę z psychologiem jako coś naturalnego i potrzebę tą komunikują w sposób otwarty. W obecności innych wychowanków proszą pracowników o zgłoszenie ich przez krótkofalówkę do psychologa.

W związku z wydanym zaleceniem odstąpiono od powyższej procedury. Zgłaszanie odbywa się drogą telefoniczną z zachowaniem wszelkich zasad służących zapewnieniu poczucia bezpieczeństwa wychowanków korzystających z pomocy psychologicznej.

4. Okresowe zatrudnienie dodatkowego psychoterapeuty dla wybranych wychowanków po przeżyciach traumatycznych, u których rozpoznano takie potrzeby przez lekarza psychiatrę oraz psychologów diagnozujących podopiecznych.

W przypadku zdiagnozowania przez lekarza psychiatrę lub psychologa potrzeby skorzystania przez wychowanka (np. po przeżyciach traumatycznych) z pomocy psychoterapeuty możliwe będzie okresowe zatrudnienie dodatkowego terapeuty z poza placówki lub korzystanie przez wychowanka z pomocy specjalistycznej poza placówką.

5. Prowadzenie spotkań z psychologiem i socjoterapeutą w pomieszczeniach zapewniających pełną prywatność.

W celu zapewnienia poczucia bezpieczeństwa wychowankowi korzystającemu z pomocy psychologicznej udzielonej przez członków zespołu diagnostyczno-korekcyjnego, przeniesiono gabinet psychologa do pomieszczenia zapewniającego pełną prywatność. W gabinecie socjoterapeuty, psychologa i pedagoga zostaną wymienione szyby, aby zapewnić wychowankom pełną poufność podczas spotkań ze specjalistami.

6. Zapewnienie dostępu do notatek w wersji elektronicznej wyłącznie dla psychologów i terapeutów prowadzących działania pomocowe.

Elektroniczny arkusz spostrzeżeń w części prowadzonej przez członków zespołu diagnostyczno-korekcyjnego zostanie ponownie zabezpieczony hasłem. Dostęp do niego będą mieli jedynie członkowie zespołu. W celu przepływu informacji o wychowankach treści możliwe do przekazywania pozostałym pracownikom

pedagogicznym zespół diagnostyczno – korekcyjny będzie zamieszczał w części ogólnej arkusza elektronicznego.

7. Prowadzenie rejestru wydarzeń nadzwyczajnych zgodnie z przepisami obowiązującego prawa.

Rejestr wydarzeń nadzwyczajnych poza przypadkami ucieczek i podejmowanych prób ucieczek wychowanków zawierał również inne wydarzenia, które wystąpiły w zakładzie tj. bójka z udziałem wychowanka i użycie przez nieletniego substancji psychoaktywnej. Mała liczba wydarzeń jest wynikiem prowadzonej pracy wychowawczej i sposobów rozwiązywania problemów wychowawczych.

W przypadku naruszenia nietykalności cielesnej wychowanka, dyrektor zakładu po otrzymaniu wyjaśnień i zbadaniu sprawy niezwłocznie powiadomił o zaistniałym wydarzeniu wizytatora Ministerstwa Sprawiedliwości sprawującego nadzór nad zakładem oraz podjął decyzję o powiadomieniu Komisariatu Policji w Puszczy Mariańskiej o możliwości popełnienia przestępstwa przez pracownika. W przypadku wystąpienia wydarzeń nadzwyczajnych zostaną one zamieszczone w rejestrze zgodnie z obowiązującymi przepisami w tym zakresie.

8. Organizację szkoleń z zakresu: stosowania środków przymusu bezpośredniego międzynarodowych standardów ochrony praw człowieka i praw dziecka, komunikacji interpersonalnej, sposobów radzenia sobie ze stresem oraz przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu, Protokołu stambulskiego i objęcie nimi także zatrudnionych w Zakładzie Strażników.

Od 2012 roku strażnicy korzystali z następujących szkoleń:

- 1) Narkotyki i dopalacze zagrożenia-rozpoznawanie zachowań. Podstawy pierwszej pomocy medycznej.
- 2) Pierwsza pomoc przedmedyczna.
- 3) Jak budować relacje i radzić sobie z trudnymi sytuacjami.
- 4) Efektywności- Jak radzić sobie ze stresem.
- 5) Bezpieczeństwo pracy z nieletnimi oraz bezpieczeństwo osobiste pracowników ochrony ZP i SDN.
- 6) Samoobrona i środki przymusu bezpośredniego.

W 2020 roku, w miarę posiadanych środków finansowanych, dla pracowników ochrony zostaną zorganizowane szkolenia z zakresu stosowania środków przymusu bezpośredniego, radzenia sobie ze stresem i wypaleniem zawodowym oraz z zakresu komunikacji interpersonalnej.

W ramach wewnętrznego doskonalenia zawodowego, podczas zebrania zaplanowanego na 5 marca 2020 r. kierownik internatu zapozna pracowników ochrony z założeniami Protokołu Stambulskiego oraz aktami prawnymi dotyczącymi ochrony praw dziecka.

9. Usprawnienie komunikacji z podległymi pracownikami i jasne określenie ich obowiązków służbowych.

Szczegółowy zakres obowiązków, jakie pracownicy powinni wypełniać na danym stanowisku pracy, określił dyrektor w zakresie obowiązków, odpowiedzialności i uprawnień pracownika. Z zakresem czynności pracownicy zapoznali się co potwierdzili złożeniem podpisu. Złożenie podpisu jest równoznaczne z akceptacją zasad ustalonych przez pracodawcę. Zakresy obowiązków znajdują się w aktach osobowych pracowników.

Utrzymująca się niska liczba wychowanków oraz stres związany z możliwością utraty pracy przez kadrę wpływał demotywująco na część pracowników. Działania podejmowane przez dyrektora miały na celu zmobilizowanie części kadry do zaangażowania się w wykonywanie zadań wynikających z zakresów obowiązków i przyjętych planów pracy. Podczas Rady Zakładu w dniu 05.09.2019 r. dyrektor zakładu przedstawił plan pracy na rok szkolnych 2019/2020, który obejmuje szereg działań do zrealizowania przez pracowników poszczególnych działów zakładu. Członkowie Rady jednogłośnie zatwierdzili plan pracy oraz przydziały czynności dla poszczególnych nauczycieli. Na Radzie Zakładu w dniu 30.10.2020 r. dyrektor przedstawił sprawozdanie z realizacji planu pracy i nadzoru pedagogicznego. W wystąpieniu odniósł się do stopnia realizacji zadań w poszczególnych obszarach działalności zakładu. Wskazał dobre praktyki, jak również działania w poszczególnych obszarach, które wymagają jeszcze poprawy m.in. przestrzeganie wypracowanych zasad i standardów w zakresie oddziaływań wychowawczych przez wszystkich pracowników.

W trakcie zebrań z pracownikami ochrony w dniu 12.09.2019 r. i 09.01.2020 r. dyrektor zakładu wraz z kierownikiem działu przypomniał zadania do realizacji przez poszczególnych pracowników wynikające z zakresu obowiązków, zobowiązał do przestrzegania procedur i regulaminów dotyczących wykonywania zadań służbowych.

W celu zbadania panujących w zakładzie stosunków interpersonalnych, nastawienia kadry pedagogicznej na zaspokojenie potrzeb i aspiracji wychowanków zespół diagnostyczno – korekcyjny przeprowadził badania w zakresie klimatu społecznego placówki. Przeprowadzono anonimowe badanie ankietowe

wśród pracowników i wychowanków zakładu poprawczego. Do badania użyto Skali Klimatu Społecznego Instytucji Korekcyjnych wg R. Moosa. W sumie kwestionariusz wypełniło 11 wychowanków oraz 18 pracowników pedagogicznych ze wszystkich działów zakładu. Badanie przeprowadzono w listopadzie i grudniu 2019r. Z badania wynika, że klimat społeczny panujący w placówce w zakładzie jest sprzyjający procesowi wychowawczemu. Pozytywnie przedstawia się obszar stosunków interpersonalnych. Na szczególną uwagę zasługuje bardzo duże zaangażowanie kadry oraz podtrzymywanie emocjonalne wychowanka.

W styczniu 2020 r. w zakładzie przeprowadzone zostały badania relacji interpersonalnych między pracownikami oraz między pracownikami, a przełożonymi. W badaniu ankietowym udział wzięło 29 pracowników, w tym 20 pracowników pedagogicznych i 9 pracowników niepedagogicznych. Wnioski z ankiety: :

Pracownicy czują się szanowani i doceniani przez swoich przełożonych i są przez nich sprawiedliwie traktowani. Uważają, że ich bezpośredni przełożony zna dobrze ich pracę, motywuje ich do pracy, ma czas, aby z nimi porozmawiać i ma realne oczekiwania co do wykonywanej przez nich pracy, uczciwie ją ocenia. W ocenie pracowników ich przełożeni to osoby kompetentne i dobrze wykonujące swoją pracę, można na nich liczyć w trudnych sytuacjach. Pracownicy uzyskują informację zwrotną na temat swojej pracy. Do sytuacji konfliktowych między pracownikami a przełożonymi dochodzi sporadycznie. Pracownicy mają możliwość proponowania własnych rozwiązań i podejmowania autonomicznych decyzji. Istnieją jasne i przejrzyste procedury organizacyjne. Wszyscy pracownicy wiedzą za co są odpowiedzialni na swoim stanowisku pracy. Praca w zakładzie jest dobrze planowana przez przełożonych i efektywnie kontrolowana.

Nadmieniam, że w podejmowanych przez nas działaniach priorytetem jest dobro wychowanka, jego poczucie bezpieczeństwa oraz realizacja jego potrzeb psycho-rozwojowych.

Do wiadomości:

1. Ministerstwo Sprawiedliwości
Departament Spraw Rodzinnych i Nieletnich
Wydział Nadzoru nad Zakładami dla Nieletnich

Z poważaniem

Dyrektor Zakładu

Piotr Pawlik